

Jadid

adabiy, ilmiy-ma'rifiy va ijtimoiy haftalik gazeta

TAASSUROT

MARDLARNING AVLODI MARD BO'LAJAK!

Bir paytlar Chingizxonday yovqur sarkardaning xayolini rom etgan ko'hna Xorazm uzra hamonki, sulton Jaloliddin zafariyatining tug'i hilpiraydi. Urganch shahri markazida Manguberding mahobatli haykali barpo etilib, uning nomi bilan ataladigan harbiy-akademik litsey tashkil qilingani mimsiz jasorat va yengib bo'lmas qudrat ramzidir, aslida.

Yaqinda muhtaram Prezidentimiz Xorazm viloyatiga tashrifi doirasida Urganch shahridagi Jaloliddin Manguberdi nomli harbiy-akademik litsey faoliyati bilan yaqindan tanishib, o'quvchilarning qalbiga vatanparvarlik g'oyalari chuqur singdirish, ularning orzu-intilishlari, qobiliyat va salohiyatini ro'yobga chiqarish va huquqiy bilimlarini oshirishga mo'ljallangan ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni tizimli ravishda tashkil qilish bo'yicha topshiriqlar bergan edi.

Shunga asosan yaqinda bir guruh taniqli ijodkorlar, teatr va kino aktyorlari hamda ma'naviyat targ'ibotchilari safida ushbu maskanda bo'ldik.

Biz dastlab ulug' sarkarda Jaloliddin Manguberding Urganch shahrida qad rostlagan mahobatli haykaliga hurmat bajo keltirish maqsadida hududiga 18 mingga yaqin manzarali daraxtlar, gul va butalar ekilgan ko'rkam memorial bog'ga keldik. Harbiy orkestrning "Jaloliddin Manguberdi" marshi sadolari ostida haykal tomon yurar ekanmiz, maydonida mag'rur hilpirayotgan O'zbekiston bayrog'i va bo'yi-bastiga harbiy libosi yarashgan alp yigitlarning saf tortib turganini ko'rib yuragimizda quvonch va shukronalik tuyg'ulari jo'sh urdi.

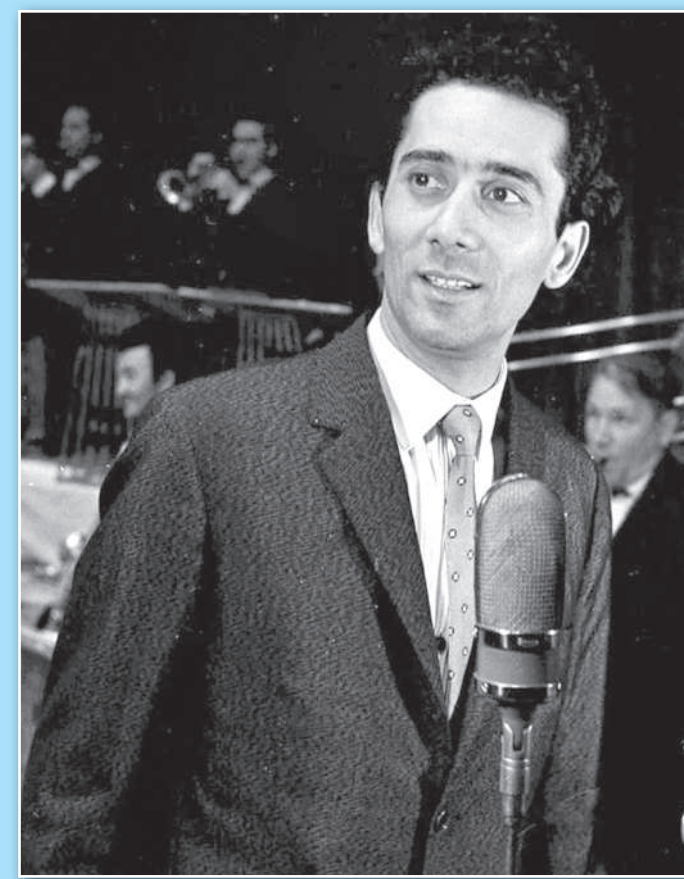
Shu asnoda muhtaram Prezidentimizning "Chaqmoqdek qisqa umri mobaynida o'zbek xalqiga xos bo'lgan Vatanga cheksiz muhabbat va sadoqat, yuksak harbiy salohiyatini namoyon etib yashagan Jaloliddin Manguberdi kabi buyuk ajdodlarimiz bilan har

qancha faxrlansak, g'ururlansak arziydi. Ishonaman, oradan yillar, asrlar o'tadi, Sulton Jaloliddin hamisha yurtimizni ko'z qorachig'idek asrab-avaylash, unga farzandlik mehri, iymone'tiqod bilan xizmat qilishning o'chmas timsoli bo'lib qoladi", - degan so'zlari yodimizga tushdi.

Jaloliddin Manguberdi nomidagi harbiy-akademik litseyning muhtasham binosida yaratilgan shart-sharoitlar bilan yaqindan tanisharkanmiz, mazkur o'quv maskani haqiqatan ham buyuk lashkar-boshiga xos kamolot qasri bo'lib yoshlarni o'z bag'riga olganiga ishonch hosil qildik. 300 o'ringa mo'ljallangan harbiy-akademik litseyda 2023-2024-o'quv yilida sinovlardan muvaffaqiyatli o'tgan 150 nafar o'quvchi ta'lim olishmoqda. Dastlab muassasa rahbari, polkovnik Ixtiyor Saidov mehmonlarga litsey faoliyati haqida atroflicha ma'lumot berdi. Xususan, 1,5 gektar maydonda joylashgan ushbu o'quv dargohida yoshlarga har tomonlama yetuk ta'lim-tarbiya berish uchun eng zamonaviy sharoitlar yaratilgan. Bu yerda matematika va fizika, ingliz tili fanlari chuqurlashtirilgan tarzda o'qitiladi. Litseyda 13 nafar oliy va 10 nafar birinchi toifali o'qituvchilar, 12 nafar harbiy xizmatchilar - ofitser va serjantlar faoliyat yuritmoqda.

Zamonaviy axborot-resurs markazida bizni kutubxonachi Inobat Rahimova kutib oldi.

(Davomi 2-sahifada) ➔

BULBULGA BIR GAPIM BOR

Qadim O'zbekmomo kuyi yodimda,
Yodimda chechaklar kulgan Chambili.
Har gal konsertiga kirgan chog'imda
Yaltiroq choponli "Yalla" ansambli,
Botir Zokirovni o'ylayveraman.

Qizlar qarsak chalar - ta'sir shunaqa,
Qizlar hushtak chalar - asr shunaqa.
"Yalla" zalga sochib sumalak isin
Kuylar "Boychechagim - boylandi" sini,
Botir Zokirovni o'ylayveraman.

Goh chiqib ketaman, sezmaydi birov,
Bu joylarda meni kim ham taniydi.
Og'aynilar, men ham dunyoda bir kun
Bitta qo'shiq aytib o'lsam mayliydi...
Botir Zokirovni o'ylayveraman.

Ziyrak qorovul chol to'sar yo'limni,
Xo'sinar. Jim siqib qo'yar qo'limni.
Hech qanday ansambl ovuta olmas
Bu kun rayhon hidli ma'yus ko'nglimni,
Botir Zokirovni o'ylayveraman...

Ketaman. Kelaman uni so'roqlab
Qo'limda dehqon yurtning jambili, men.
U endi kuylamas bag'rinni dog'lab,
Sen kuylayver "Yalla" ansambli, men -
Botir Zokirovni o'ylayveraman!

Muhammad YUSUF,
O'zbekiston xalq shoiri

TURKIY DUNYO BIRLIGI

O'RTADA BEGONA YO'Q

Turkiy xalqlar jahon tamadduniga, xususan, dunyo adabiyoti va madaniyati rivojiga salmoqli hissa qo'shgan barchaga ma'lum. E'tiborli jihati, bu jaryon bugungi kunda ham izchil davom etmoqda. Turkiy tilli mamlakatlar o'rtasida madaniy-ma'rifiy hamkorlikni rivojlantirishga qaratilgan salmoqli loyihalar muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Turkiy davlatlar tashkilotining adabiyot sohasida Alisher Navoiy nomidagi xalqaro mukofoti ta'sis etilgan, 2020-yilda Xiva shahri turkiy dunyoning madaniy poytaxti deb e'lon qilingani ma'naviy hayotimizda unutilmas voqea bo'ldi. Keyingi vaqtlarda mamlakatimizda ham ushbu yo'nalishda nufuzli xalqaro tadbirlar muntazam tashkil etilmoqda.

Joriy yilning 17-19-aprel kunlari Buxoro shahrida o'tkazilgan turkiy tilli davlatlar yosh ijodkorlari forumi ham ana shunday hamkorlikning uzviy davomi bo'ldi. Madaniyat vazirligi, Yozuvchilar uyushmasi, Buxoro viloyati hokimligi hamda TURKSOY tashkiloti hamkorligida tashkil etilgan mazkur xalqaro tadbirda Turkiy davlatlar tashkilotiga a'zo mamlakatlarning yosh shoir va yozuvchilari, san'atkorlari ishtirok etdi. Anjuman uchun Buxoro shahri tanlangani ham bejiz emas. 2022-yili bu yerda o'tkazilgan Turkiy davlatlar tashkilotining yosh liderlar forumida Buxoro shahri "Turkiy dunyo yoshlari poytaxti"

deb e'lon qilingan edi. Shu munosabat bilan "Turkiy dunyo yoshlari bog'i" tashkil etilgan. Qolaversa, azim Buxoro jahoniy shuhrat tutgan sayyohlik shaharlaridan biri sifatida qardoshlarimizni qiziqitirishi, shubhasiz.

Anjumanda turkiy dunyo madaniyatini ravnaq toptirishga hissa qo'shish, xalqlarimiz o'rtasida adabiy-madaniy aloqalarni yanada mustahkamlash, ijodning turli sohalarda hamkorlikni rivojlantirish kabi masalalar atroflicha muhokama qilindi. Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro tibbiyot institutida bo'lib o'tgan anjumaning rasmiy ochilish marosimida TURKSOY Bosh kotibi Sulton Rayev, O'zbekiston Respublikasi Madaniyat vaziri o'rinbosari Murod Majidov, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisining o'rinbosari Botir Ergashev so'zga chiqdi.

Xususan, Sulton Rayev o'z chiqishida bugungi yoshlar tinimsiz ijod qilish bilan birga, qardosh xalqlar adabiyotini ham chuqur o'rganishi, tafakkur bilan o'qish va uqishi zarurligini alohida qayd etdi. U kishining bir necha turkiy tillarda so'zlagani, ulug' shoiralarimiz ijodidan iqtiboslar keltirgani ishtirokchilarda katta taassurot uyg'otdi.

(Davomi 2-sahifada) ➔

YORUG' XOTIRA

Xotira - sog'inch sahosiga suv sochadigan shalola...
Xotira - xatolar, yanglishishlardan saboq berguvchi muallim...
Xotira - armon dardiga malham...
Xotira - umidlar osmoniga uzaygan pillapoya...

Poytaxtimizning muazzam koshonalaridan birida O'zbekiston xalq shoirasi Oydin Hojiyeva tavallud sanasi munosabati bilan o'tkazilgan marosim ruhiyatiga ana shunday azaliy va abadiy hayotiy xulosalar uyg'un bo'ldi. Tadbirga yig'ilgan davlat arboblari, diniy ulamolalar, shoiraning safdoshlari, do'stlari, yaqin qarindoshlari, shogirdlari koshona devoriga o'rnatilgan monitorida butun ongli hayoti davomida el-yurtimizga fidoyi farzand maqomida xizmat qilgan shoiraning hayoti va faoliyatiga oid jonli tasvirlarni ko'rar, uning umr yo'ldoshi - O'zbekiston Qahramoni Ibrohim G'afurov va shogirdlari O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan madaniyat xodimlari Sharifa Salimova, Munavvara Usmonovaning yodnomalarini tinglar ekanlar, bir inson, bir ayol imkonida nechog'lik mas'uliyat, sadoqat, shijoat mujassam bo'lganini yana bir karra his etdilar.

CHIN BAXTI SO'Z DESA, YOLG'ONI BO'LMAS...

O'zbekiston xalq shoiri Mahmud Toir, O'zbekiston Yozuvchilar uyushmasi raisining birinchi o'rinbosari Minhojiddin Mirzoning shoira tabiatidagi halimalik, she'rlaridagi samimiyat borasida aytgan fikrlaridan so'ng davraga hali bizdan uzoqlashib ketmagan oydin she'riyatning nafasi qaytganday bo'ldi. Ayniqsa, mashhur shayx Alijon qori domla tomonidan o'qilib, muhtasham koshona naqshlarida ajib bir aks sado bergan Qur'on tilovatidan so'ng marhuma haqqi-hurmati uchun dil-dildan qilingan duolarga bugungi osuda hayotimiz, farovonligimiz shukronasi ham singib ketgandek edi go'yo.

"El-yurt hurmati", "Fidokorona xizmatlari uchun" kabi yuksak mukofotlar sohibasi bo'lgan ustoz shoira bilan qariyb o'n sakkiz yil men hozir ham faoliyat yuritayotgan "Saodat" jurnalida birga ishlaganmiz. Oydin opam yangi she'r yozsa, judayam boshqacha bo'lib ketardi.

- Qutljon (negadir hammamizni "jon-jon"lar edi: Sharifajon, Xosiyatjon...), yangi she'r yozdim, - derdi ko'zi porlab, yuzi nurlanib. Ba'zilar kabi "bir narsa qoraladim", "she'rmi, she'rmasmi, aytasiz..." tarzida ikkilanish bo'lmasdi. Yangi she'r uning nazarini botir, jasoratli qilib yuborar edi.

Shoshilma aytmoqqa!
Ko'ngil tubida
Mehr sadafida gavhar -
bitta so'z.
Shoshilma!
Shoshilma, til g'ilofida
O'ljasini kutgan xanjar -
bitta so'z!..

Ustoz she'r o'qir ekan, satrlar shu qadar ravon, ohanglar shunchalar o'ynoqi bo'lar ediki, nazarimda, ular mutlaqo qiy-nalmasdan, kimdir opaning qulog'iga shivirlab turgani kabi... Osongina yozilayotgandek tuyulardi menga.

Sen ayolga
shohi ko'ylak olib berma,
gulimsan, degil!
Afsonaviy qasr qurma,
Dilimsan degil!..
"Oydin opa, she'rlaringizdagi so'zlar xuddi raqsga tushib kelayotgandek ko'rinnadi menga", derdim. Ehtimol, hamisha ilhom bilan yozilgani uchundir. Balki, shoira xalq og'zaki ijodini nihoyatda yaxshi bilgani, shu daryodan ko'proq suv ichganidir...

Nima bo'lganida ham, boshlarini xiyol egib, she'r o'qiganlarida eshitgan odam cheksiz huzur qilardi:

Allohdan so'radim:
Yarimta nonimni but qilib berdi,
Yarimta jonimni o't qilib berdi,
Beg'am yuragimni dud qilib berdi,
So'zlarimni yana ud qilib berdi...
Men Oydin opamning she'riyatini "Vatanni sev", deb aytmay sevdigan she'riyat" degim keladi. Manzaralar shu qadar jozibali chiziladiki, beixtiyor ularning ichiga kirib ketgim, soylarida yarqiragan toshlariga bosh qo'yib yotgim, oydin tularini yog'dularga belagan oy shu'lalarini arg'imchoq qilib uchgim keladi.
... Bog'larning ko'ylagidan
Hid o'g'irlar epkinlar.
Tun yuziga toshadi,
Oq sedona - sepkillar...

(Davomi 2-sahifada) ➔

